

missio

Liturgie- en preeksuggesties

6 en 7 oktober 2018

Wereldmissiedag van de kinderen

Wereldmissiedag van de kinderen 6 en 7 oktober 2018

God is ons een toevlucht en een sterkte

Inleiding

In deze brochure vindt u suggesties voor een gezinsviering en een kinderwoorddienst in het weekeinde van 6 en 7 oktober. Er is gekozen om geen complete viering uit te schrijven, doch suggesties voor enkele onderdelen mee te geven. Deze brochure is ook te downloaden van onze website, in een pdf-bestand. Als u de brochure in een word-bestand wilt hebben, kunt u een e-mail sturen aan: m.bajens@missio.nl

MISSIO en Wereldmissiedag van de kinderen

Missio is het katholieke solidariteitsfonds van de wereldkerk. Missio Nederland is onderdeel van de internationale Pauselijke Missiewerken en steunt wereldwijd kinderen in nood, het pastorale werk van parochies en bisdommen en de opleiding van priesters, diakens, pastorale werkers en catechisten. Dit jaar schenkt Missio aandacht aan de katholieke kerk in Ethiopië. *Wereldmissiedag van de kinderen* heeft als motto: kinderen helpen kinderen. Het doel is kinderen ervan bewust maken dat zij zelf iets kunnen bijdragen aan een betere wereld. Dat is niet alleen iets voor volwassenen of rijke mensen. Alle kinderen ter wereld in de katholieke kerk zamelen geld in, ook de zogenaamd arme kinderen in Afrika en Azië. Het gaat niet om de hoeveelheid die je geeft, maar om de intentie: vanuit je hart iets voor anderen over hebben. Dat is solidariteit. Iedereen kan meedoen.

Achtergrondinformatie

1. Ethiopië

Ethiopië heeft een bijzondere geschiedenis en een rijke cultuur, maar is nog steeds een van de armste landen ter wereld. Het is grotendeels afhankelijk van de landbouw. Als enige land in Afrika is Ethiopië nooit gekoloniseerd geweest (afgezien van een vijf jaar durende bezetting door Mussolini). Daardoor heeft het zich op heel eigen wijze kunnen ontwikkelen.

Het Ethiopisch-orthodoxe christendom met zijn lange traditie is nog altijd de bepalende religieuze en culturele factor in het land. De Rooms-katholieke Kerk is ondanks haar kleine omvang van 0,7 procent van de bevolking zeer actief. Zij zet zich in voor scholing, zorg voor de armen en hulp aan vluchtelingen.

Hoofdstad: Addis Abeba.

Inwoneraantal: 105 miljoen.

Officiële taal: Amhaars.

Staatsvorm: Republiek.

Oppervlakte: 1.104.300 vierkante kilometer, dat is ongeveer 27 keer zo groot als Nederland.

Geografie: Ethiopië is geheel door land omsloten en grenst aan Soedan, Zuid-Soedan, Somalië, Kenia, Eritrea en Djibouti.

Religie: Ethiopisch-Orthodox ca. 40%, islam ca. 40%, de Rooms-katholieke Kerk is met 0,7% een zeer kleine minderheid.

Tijdens de Wereldmissiemaand vraagt Missio bijzondere aandacht voor twee problemen in Ethiopië: de situatie van de Menjas, een kleine bevolkingsgroep afhankelijk van de koffieverbouw en de situatie van de vluchtelingen uit Zuid-Soedan.

Steun voor koffieboeren

Ethiopië is de grootste koffieproducent van Afrika. In de regio Kaffa zijn de Menjas afhankelijk van de koffieverbouw. Deze bevolkingsgroep is erg klein, is arm en wordt gediscrimineerd. Vanuit hun gemeenschap in Wush Wush hebben de “Kleine Zusters van Jezus” zich het lot van de Menjas aangetrokken en proberen ze hun situatie te verbeteren.

Opvang van vluchtelingen

Ethiopië neemt na Oeganda het grootste aantal vluchtelingen op. Ongeveer 900.000 mensen, vooral uit Zuid-Soedan, Somalië en Eritrea vonden hier een toevlucht. In het Apostolische Vicariaat Gambella is de eigen bevolking al lang in de minderheid. Hier wonen vooral mensen uit Zuid-Soedan, gevlucht voor de oorlog. Onder hen zijn ook veel onbegeleide kinderen. De priesters, zusters en catechisten die hier leven, hebben een bewuste keuze gemaakt. Zij gaan naar de vluchtelingenkampen, delen het armoedige leven en bemiddelen tussen vijandige etnische groepen.

“God is ons een toevlucht en een sterkte”

Onder dit motto uit psalm 46 voert Missio dit jaar de campagne voor de Wereldmissiemaand. Deze zin uit de Bijbel is een bron van kracht voor christenen wereldwijd. In Ethiopië en hier bij ons in Nederland.

2. Gedachten bij de poster

De meisjes hebben zich mooi aangekleed in vrolijke kleuren. Hun haar is mooi gevlochten. Omdat het een religieus feest is, dragen ze een sjaal om hun hoofd en om hun hals een rozenkrans. Een van de meisjes kijkt zelfbewust in de camera, haar vriendinnen hebben de ogen neer geslagen.

Het is een feestdag in het bergdorp Agaro-Bush. De gemeenschap viert het “Feest van God de Vader”, dat in Ethiopië door orthodoxe alsook door katholieke christenen gevierd wordt. In een processie trekken de gelovigen na de kerkdienst drie keer om de kerk. Ze dragen een kopie van de Ark van het Verbond met zich mee, een traditie die teruggaat tot in oerchristelijke tijden.

Agaro-Bush ligt in het hoogland van Kaffa, zuidwestelijk van de hoofdstad Addis Abeba. De regenwouden in de bergen in deze regio vormen het thuisland van de koffie, die daar in wilde vorm in meer dan 40 soorten voorkomt.

Het hoogland van Kaffa behoort tot de armste regio's van Ethiopië. De mensen leven van wat ze zelf kunnen verbouwen, het is voldoende voor een maaltijd per dag en een beetje koffie. De moedersterfte is hoog, het onderwijs is gebrekkig. Slechts zo'n tien procent van de kinderen haalt het eindexamen van de middelbare school, meestal zijn dat jongens.

Vandaag op deze feestelijke dag verzamelen de mensen zich na de processie in hun huis voor de traditionele koffiecereemonie. De ceremonie is een uitdrukking van gemeenschap en gastvrijheid.

Ook de religieuzen van de Kleine Zusters van Jezus verbouwen in hun tuin koffie. De zusters zijn een teken van hoop voor de mensen in Agaro-Bush. De zusters zijn present, ze begeleiden gezinnen, verzorgen zwangere vrouwen. Hun aanwezigheid is een teken van hoop voor de toekomst.

Welke verlangens en dromen hebben de meisjes op de poster? Welke toekomst wacht op hen? Ze zijn tieners, vriendinnen – zij houden elkaar bij de handen vast. Vandaag op de Missiezondag, staan zij in het middelpunt. Zij richten onze blik op de jonge mensen in Ethiopië. Als Kerk zijn wij een wereldomvattende gemeenschap, wij zijn op elkaar aangewezen, op gebed en solidariteit. Niemand gelooft alleen. Samen scheppen we kracht uit het geloof in God, die voor ons een toevlucht en een sterkte is.

3. Bijbellezingen en andere verhalen

De lezingen die voor de zondag op het leesrooster staan aangegeven, zijn niet gekozen vanwege een mogelijke inhoudelijke betrokkenheid op de Wereldmissiedag van de kinderen.

Lezingen van de zondag:

Genesis 2,18-24

Hebreeën 2,9-11

Marcus 10,2-16

Een alternatieve lezing uit de (kinder)Bijbel is de lezing uit Handelingen 8,26-40. Hierin wordt verteld over de bekering van de Ethiopische kamerling. Hoewel het Bijbels Ethiopië niet geheel overeenkomt met het huidige Ethiopië kan dit verhaal zeker gebruikt worden. Het laat zien hoe het geloof in Jezus Christus zich verspreidde onder alle volkeren.

Andere verhalen:

Achter in dit boekje zijn twee alternatieve verhalen opgenomen. Een verhaal over Koning Lalibela, dat vertelt over het ontstaan van de wereldberoemde rotskerken in Lalibela. En een korte legende over het ontstaan van koffie, de legende van de dansende geiten.

Meer informatie over Ethiopië kunt u vinden op onze websites: www.missio.nl en www.missiokids.nl en in de Informatiefolder die speciaal voor de Wereldmissiemaand gemaakt is.

Voor de kinderen is er een speciale Kinderkrant.

Beide zijn gratis verkrijgbaar bij Missio: tel. 070 – 304 74 44, e-mail missio@missio.nl.

Meer informatie over de projecten die Missio steunt in Ethiopië vindt u eveneens op onze website.

Tip: *Woont er in uw parochie een Ethiopische familie? Betrek hen bij de viering. Nodig hen uit om iets te vertellen over hun land. Of misschien willen zij wel na de viering een eenvoudige koffieceremonie verzorgen, een teken van gastvrijheid.*

Elementen voor een gezinsviering en/of kinderwoorddienst

Vooraf: aankleding van de ruimte

U kunt een kijktafel maken, die laat zien dat het vandaag *Wereldmissiedag van de kinderen* is. En dat het gaat over alle kinderen van de hele wereld.

U kunt de poster van Missio ophangen, met daarbij een grote wereldkaart. U zet er een waxinelichtje bij en een spaarpotje met het spaarzakje van Missio. Leg er ook de Kinderkrant van Missio bij.

Als kenmerkend voor Ethiopië kunt u er een schaal met koffiebonen bij zetten, kleine koffiekopjes en een schaal popcorn. Bij de koffiecereemonie worden namelijk ook allerlei hapjes gegeten, waaronder popcorn.

Openingswoord

Vandaag vieren wij *Wereldmissiedag van de kinderen*. Waar wij ook wonen op deze werelddol, in Nederland, India, China, Marokko, Congo, alle mensen horen bij elkaar. God heeft ons de wereld gegeven om er iets moois van te maken. Maar dat lukt niet altijd. Er zijn kinderen die honger lijden, kinderen die moeten werken en niet naar school kunnen om te leren, kinderen die geen thuis meer hebben en op straat moeten leven.

In deze viering zijn wij bijzonder verbonden met de kinderen in Ethiopië. Dit land hoort bij de armste landen van de wereld. Vaak is er hongersnood en kunnen ouders het schoolgeld niet meer betalen. De christenen in Ethiopië zijn trots op hun hele lange oude geschiedenis. Het geloof helpt hen in moeilijke tijden. Zij vinden dan toevlucht en kracht bij God.

Openingsgebed

Goede God,
wij vieren met elkaar Wereldmissiedag van de kinderen.
Helpt U ons er een fijne viering van te maken.
Wij zijn verbonden met alle kinderen
op de hele wereld.
Wij willen speciaal denken aan de kinderen
die het moeilijk hebben,
hier in ons eigen land,
en kinderen in Ethiopië.
Wij bidden U: open ons hart naar U,
opdat de verhalen uit de Bijbel, over Jezus
en over de kinderen in Ethiopië
vandaag kunnen klinken.

Geloofsbelijdenis

Wij geloven in God,
die alles gemaakt heeft.
Hij heeft ons gegeven waar we goed in zijn
maar we mogen er ook zijn
met al onze fouten en wat we allemaal niet kunnen.

Wij geloven in Jezus van Nazareth,
die ons geleerd heeft wat je moet doen
om goed met elkaar samen te leven.
Die zegt dat we niet gauw op moeten geven
als het even niet lukt en tegenzit,
we geloven dat het goede zal overwinnen.

Wij geloven in de Heilige Geest,
die mensen helpt
om stap voor stap op weg te gaan
naar Gods Rijk van vrede.

Wij geloven in een wereld waar mensen
elkaar geen pijn en verdriet meer doen,
een wereld waar liefde is
die nieuw leven mogelijk maakt.
Amen.

Voorbeden

Voor de kerk in Ethiopië,
die zich voor de armen inzet,
dat zij wegen vindt
om de mensen in honger en armoede
toch een thuis te geven.
God, U bent toevlucht en sterkte.

Voor de mensen die op de vlucht zijn,
dat zij plekken van toevlucht vinden
en een nieuw thuis.
God, U bent toevlucht en sterkte.

Voor alle kinderen, die niet naar school kunnen,
dat zij mensen vinden
die hen helpen bij het leren
en hen zo een toekomst schenken.
God, U bent toevlucht en sterkte

Voor de christenen over de hele wereld,
dat zij hun geloof kunnen beleven
en verkondigen.
En zo anderen
een thuis in het geloof schenken.
God, U bent toevlucht en sterkte.

Aankondiging van de collecte

De collecte van deze zondag is voor Missio, Wereldmissiedag van de kinderen.

De opbrengst gaat dit jaar met name naar kinderen in Ethiopië. Met onze bijdrage ondersteunen we de parochies daar. Mensen van de parochies zorgen dat kinderen naar school kunnen gaan, dat ze genoeg te eten hebben. Graag uw steun voor dit belangrijke werk. Samen kunnen we veel tot stand brengen. Hartelijk dank.

Tip: U kunt bij deze collecte de spaarzakjes voor de kinderen uitdelen en ze op Missiezondag 21 oktober weer laten inleveren bij de collecte.

Slotgebed

Goede God,
wij hebben met elkaar gevierd
en hebben uw Woord gehoord.
Dat geeft ons kracht
om verder te gaan
en te bouwen aan uw Rijk van vrede.
Dat geeft ons kracht
om te blijven geloven
in een wereld waar uw liefde heerst.
Daarvoor danken wij U,
door Jezus Christus
die bij ons is
vandaag en tot in eeuwigheid
Amen.

Zegenbede

Heilige Drieëenheid,
U die de hele wereld bijeen houdt
en wonderbaarlijke dingen volbrengt
door de kracht van uw woord!

Zegen het oosten en het westen,
het noorden en het zuiden.
Zegen de hemel en de aarde,
de zee, de rivieren,
de bronnen van water.
Zegen de bergen en de heuvels,
de bomen en de planten,
de vruchten van de aarde.
Zegen hen die boven en
hen die onder de aarde zijn.

(Kefelew Zelleke, Die Freude Äthiopiens, Aachen 1993)

Tip: Aan het eind van de viering kunt u de Kinderkrant van Missio uitdelen aan de kinderen.

Gebeden

Gebed voor mensen op de vlucht

Goede God,
Bescherm alle mensen,
die op de vlucht zijn
voor geweld, oorlog en honger.
Wees voor hen een toevlucht en een thuis,
als ze niet meer weten waar ze naar toe moeten.

Geef ons de kracht en de moed,
om de mensen een thuis te geven.
Open ons hart voor al diegenen,
die bij ons hun toevlucht zoeken.

Want in uw familie bestaan er geen vreemden,
maar zijn we allemaal broers en zussen van elkaar.
Amen.

Gebed

Goede God,
Open onze oren,
zodat wij de woorden horen
die vertellen van uw liefde.

Open ons hart,
zodat de zorgen en noden
van onze medemensen
ons kunnen raken.

Open onze handen,
zodat we ze kunnen uitstrekken
om vrede te sluiten.

Open onze mond,
zodat we kunnen vertellen
over uw daden en verhalen.

Open onze ogen,
zodat we in de verte kunnen kijken
en in onze medemensen
onze zusters en broeders zien.

Maak ons een mand vol kleuren

Er is wanorde in de wereld;
er is zoveel armoede;
er is zoveel verdeeldheid onder de mensen;
er is oorlog tussen de naties;
er is geen vrede.

Wij hebben ons verwijderd van uw liefde,
maar we zijn van U afhankelijk
voor de lucht die we inademen;
zonder die lucht zijn we dood,
bewegingsloos, verteerd.

Doe ons omgaan met
onze zusters en broeders,
zwart, wit, rood, geel.
Maak van de wereld
één grote mand vol kleuren,
beschermd door uw machtige hand,
opdat er eenheid in die mand zal zijn.

God,
moge dit worden vervuld
in Jezus Christus, uw Zoon.
Amen.

Verhaal: Koning Lalibela

Heel lang geleden leefde koning Zan-Seyoun in de stad Roha in Ethiopië. Hij ijsbeerde door zijn paleis omdat hij zenuwachtig was. Opeens bleef hij staan. De deur van de kamer ging open. “En?” vroeg de koning aan het meisje dat naar buiten kwam. “Het is een prachtige zoon, komt u maar even kijken!” en ze liet de koning binnen.

De koning liep meteen naar zijn vrouw, die in een groot bed lag. “Waar is onze prachtige zoon?” vroeg hij. Ze wees naar het wiegje dat naast haar bed stond. Maar voordat de koning kon kijken gebeurde er iets heel vreemds.

Door het open raam kwam een enorme zwerm bijen naar binnen gevlogen. De zwerm hing even boven het wiegje en ging toen het wiegje in. Alle bijen gingen op het lichaam van het pasgeboren jongetje zitten. De koning wilde opstaan en de bijen weggagen, maar zijn vrouw hield hem tegen. Ze zei: “Kijk, ze gaan al weer weg.” En inderdaad, de bijen vlogen het raam weer uit. De koning en zijn vrouw keken snel in het wiegje. Het jongetje lachte. De bijen hadden hem helemaal niets gedaan!
“Dit is een teken!”, zei de vrouw. “Die bijen stellen soldaten voor die later onze zoon zullen dienen. We noemen ons kind Lalibela, dat betekent dat de bijen hem als heerser zien!”

Lalibela groeide op in het paleis, samen met zijn broertje Harbay. Ze haalden samen ondeugende dingen uit. En als ze betrapt werden, kreeg Harbay altijd op zijn kop, nooit Lalibela. Harbay vond dit helemaal niet leuk.

Op een dag was het weer zo ver. Lalibela en Harbay hadden stiekem een paar vruchten uit de keuken gestolen. Ze zaten buiten in de zon heerlijk te eten toen een bediende het paleis uit kwam lopen en hen zag zitten. “Wat zijn jullie aan het doen?”, vroeg hij. De jongens

probeerden hun vruchten nog weg te stoppen, maar het was al te laat. De bediende pakte de jongens vast en bracht ze naar hun vader. De koning was erg boos. “Als jullie honger hebben, moeten jullie om eten vragen en het niet stelen!” Hij keek woedend naar Harbay. “Jij had moeten zorgen voor Lalibela, want hij is bijzonder! Morgen benoem ik Lalibela tot koning. Die vruchten waren misschien wel giftig en dan had hij geen koning kunnen worden!”.

Harbay was kwaad dat hij weer de schuld kreeg. Bovendien wilde hij liever zelf koning worden. Ineens bedacht hij iets: vergif in de vruchten! Als hij ervoor zorgde dat Lalibela dood ging, dan werd hij koning! Meteen ging hij op zoek, vond een dodelijk gif en deed dit in een vrucht die hij nog over had. Daarna ging hij met de vrucht naar Lalibela toe.

“Kijk broer, ik had nog een vrucht over. Omdat jij zo bijzonder bent, geef ik hem aan jou!”

Lalibela keek zijn broer blij aan. “Dank je wel broertje, dat vind ik lief van je!”. Hij pakte de vrucht en nam er een grote hap van. Even later voelde Lalibela zich helemaal niet goed en viel op de grond. Hij was in een dodenslaap gevallen.

Lalibela werd langzaam weer wakker. Hij werd gedragen door engelen. “Waar brengen jullie me naar toe?”, vroeg hij. “We brengen je bij God”, antwoordde een van de engelen. Even later kwamen ze in de hemel aan. God zei tegen Lalibela dat hij terug moest gaan naar Roha en daar de allermooiste kerken moest bouwen. Dat beloofde Lalibela. Even later werd hij wakker.

Eenmaal terug op aarde ging Lalibela eerst naar het paleis. Op de grote troon zat zijn broer Harbay. Maar toen Harbay Lalibela zag, werd hij zo bang dat hij onmiddellijk afstand deed van de troon. En zo werd Lalibela koning. Hij begon meteen met de bouw van de kerken, zoals God hem opgedragen had. Hij liet twaalf kerken bouwen, de een nog mooier dan de ander. Overdag werkten de onderdanen van Lalibela

aan de kerken. 's Nachts werd het werk overgenomen door de engelen die Lalibela gedragen hadden. In twaalf dagen was het werk af. Het was een wereldwonder, want Lalibela liet geen steen, hout of cement gebruiken. Alle kerken werden uitgehouwen uit de rotsen in de vulkanische grond. De stad werd omgedoopt tot Lalibela en de kerken zijn nog steeds te bewonderen.

Verhaal: De legende van de dansende geiten

Over de ontdekking van koffie bestaan vele legenden. Deze is een van de bekendste.

Op een dag merkte de Ethiopische geitenhoeder Kaldi, dat de dieren van zijn kudde zich heel raar gedroegen. Ze renden wild in het rond, dansten en sprongen tot het avond werd. De volgende dag lette Kali heel precies op wat de geiten deden en hij zag, dat ze niet op de weide bleven, maar naar het naburige bos liepen en daar rode bessen van een groene boom aten.

Toen Kaldi op een dag een monnik van een nabijgelegen klooster tegenkwam, vertelde hij wat hij gezien had. De monnik aarzelde niet en plukte enkele bessen om te onderzoeken wat voor vruchten het waren. Samen met zijn medebroeders goot de monnik heet water op de bessen, ze dronken het aftreksel en konden voortaan tot diep in de nacht wakker blijven. Zo konden de monniken hun nachtelijke gebeden met meer aandacht verrichten.

Een nieuwe drank was geboren.

© teksten: Missio Nederland, M. Baijens / Missio Aken

© foto's: H. Schwarzbach

DE 7 SPEERPUNTEN VAN MISSIO

Missio richt zich op een zevental activiteiten. Net als de kleuren van de regenboog geven die activiteiten meer kleur aan het leven van parochies wereldwijd.

2. Scholing

1. Kind in nood

4. Parochievrijwilligers helpen

3. Pastorale vorming

5. Parochiegemeenschap opbouwen

6. Hun kerk steunen

7. Onze kerk inspireren

missio

Postbus 93140
2509 AC Den Haag
T 070 304 74 44
E missio@missio.nl
F 070 381 83 55
www.missio.nl
www.missiokids.nl